

Uwaga vatowcy!

Zmiany w podatku VAT, które wchodzi w życie od 1 stycznia 2018 roku, są istotne także dla rolników - czynnych podatników podatku VAT. Od tej daty obowiązują bowiem nowe zasady dla mikroprzedsiębiorców, a w tej grupie mieszczą się właśnie rolnicy, prowadzenia ewidencji i składania deklaracji podatkowej w formie elektronicznej oraz przesyłania do urzędów skarbowych plików JPK_VAT.

1. Mikroprzedsiębiorca - status mikroprzedsiębiorcy posiadają prowadzący działalność gospodarczą, w tym także rolniczą, którzy zatrudniają poniżej 10 pracowników (w co najmniej jednym z dwóch ostatnich lat obrotowych) oraz nie przekraczają wartości przynajmniej jednego ze wskaźników, tj. rocznego obrotu netto lub sumy aktywów bilansu, który nie może przekroczyć równowartości w złotych 2 milionów euro.

2. Ewidencja i składanie deklaracji podatkowej w formie elektronicznej - w przepisach ustawy o VAT wprowadzona została bardzo istotna zmiana, zobowiązująca wszystkich podatników do elektronicznego prowadzenia ewidencji VAT od 1 stycznia 2018 roku. Do tej pory wielu rolników ewidencję VAT, służącą prawidłowemu sporządzeniu deklaracji podatkowej, prowadziło w formie papierowej. Od 1 stycznia 2018 roku zarówno ewidencja, jak i deklaracje VAT (VAT 7, VAT 7k) muszą być sporządzane w formie elektronicznej, przy wykorzystaniu programów komputerowych. W celu wypełnienia tego obowiązku można zakupić profesjonalny program komputerowy. Możliwe jest jednak bezkosztowe uporanie się z tym problemem. W przypadku ewidencji takim bezkosztowym narzędziem może być także arkusz kalkulacyjny Excel. Natomiast elektroniczne druki deklaracji VAT można sporządzać w oparciu o darmową aplikację, którą można pobrać ze strony internetowej ministerstwa finansów: <http://www.finanse.mf.gov.pl/pp/e-deklaracje>.

3. Pliki JPK_VAT - Jednolity Plik Kontrolny (JPK) jest zbiorem danych, które tworzy się z systemów informatycznych podatnika (ewidencji VAT). Zawiera on zatem informacje o operacjach gospodarczych za dany okres przedstawionych w ustandaryzowanym układzie i formacie (schemat XML) umożliwiającym jego łatwe przetwarzanie. Przepisy wymagają, by ewidencja była przekazywana za okresy miesięczne w terminie do 25. dnia miesiąca następującego po każdym kolejnym miesiącu. Ponieważ mikroprzedsiębiorstwa objęte zostały obowiązkiem przesyłania JPK_VAT od 1 stycznia 2018 r., pierwsze pliki JPK_VAT mikroprzedsiębiorcy będą wysyłać za

styczeń, w terminie do 26 lutego 2018 r. (25 lutego 2018 roku przypada w niedzielę). Pliki JPK_VAT należy wysyłać co miesiąc, nawet w przypadku składania deklaracji VAT-7K (kwartalnych).

Także w tym przypadku problem generowania pliku JPK rozwiązuje zakup profesjonalnego programu komputerowego, ale można poradzić sobie bezkosztowo. Na stronie Ministerstwa Finansów - <http://www.mf.gov.pl/web/wp/pp/jpk/klient-jpk> jest dostępna aplikacja wraz ze stosownymi instrukcjami, umożliwiającą generowanie i wysyłkę pliku JPK.

Należy wziąć pod uwagę, że samodzielne podążanie nowym wymogom sprawozdawczym wymaga nie tylko wiedzy prawnofinansowej w zakresie prawidłowego wypełniania niezbędnej dokumentacji, ale przede wszystkim wiedzy informatycznej związanej z instalacją i obsługą oprogramowania.

Jak sprawdzić status podmiotu w VAT?

W kontekście obowiązków nałożonych na podatników VAT, należy także zwrócić uwagę na regulacje obowiązujące już od 1 stycznia 2017 roku. Obowiązujące od tej daty przepisy umożliwiają w określonych sytuacjach wykreślenie z urzędu podatnika z rejestru jako podatnika VAT, bez konieczności zawiadomiania jego o tym. W tym momencie pojawia się problem nie tylko dla tego wykreślonego (pewnie sobie na niego zasłużył), ale również dla jego kontrahentów. Nie można bowiem odliczyć podatku naliczonego z faktur

wystawionych przez podmioty nieuprawnione (wykreślone z ewidencji). Nabiera to dużego znaczenia z uwagi na sankcje, którym można podlegać w przypadku, gdy nieprawidłowość zostanie wykryta przez urząd skarbowy. Zwrotowi będzie podlegał błędnie odliczony podatek, a dodatkowo należy się liczyć z karą finansową.

Wybronić się z tej sytuacji można udowadniając, że dopełniło się należytej staranności w sprawdzeniu kontrahenta i transakcji. W tym celu należy w pierwszej kolejności zweryfikować, czy nasz kontrahent jest czynnym podatnikiem podatku VAT. Dokonać tego można na stronie internetowej ministerstwa <http://www.finanse.mf.gov.pl/web/wop/pp> w usłudze „Sprawdzenie statusu podmiotu w VAT”. W przypadku podatnika unijnego należy dokonać potwierdzenia numeru VAT UE kontrahenta w systemie VIES http://ec.europa.eu/taxation_customs/vies/?locale=PL.

W odpowiedzi na interpelację poselską nr 14059 z dnia 19 lipca 2017 r., Minister Finansów wskazał jeszcze dodatkowe sposoby weryfikacji kontrahenta (publikacja poniżej).

Problemy wynikające z weryfikacją kontrahentów nie dotyczą tylko Polski. W październiku 2017 roku Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TS UE) wydał wyrok w sprawie powództwa z Rumunii stwierdzający, że brak statusu czynnego podatnika VAT nie powinien pozbawiać nabywcy prawa do odliczenia podatku od towarów i usług (*sygn. akt – C-101/16*). Mimo, iż stanowisko TS UE może stanowić istotny argument w ewentualnych sprawach spornych z aparatem fiskalnym, należy jednak zachowywać dużą ostrożność i weryfikować swoich kontrahentów. Pozwoli to uniknąć konsekwencji finansowych i konieczności dochodzenia swoich racji w sądzie.

Daniel Roszak

Warszawa, dnia 1 sierpnia 2017 r.

**RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTER ROZWOJU I FINANSÓW**

DPP1.054.11.2017

**Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej**

W odpowiedzi na interpelację nr 14059 z dnia 19 lipca 2017 r. Pana Tomasza Jaskóły Posła na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej w sprawie dodatkowej weryfikacji kontrahentów uprzejmie informuję, co następuje.

1. Na czym ma polegać dodatkowa weryfikacja czyniona przez przedsiębiorców?

Do podstawowych czynności jakich przedsiębiorca może dokonać przy weryfikacji kontrahenta, należą:

- *potwierdzenie statusu podmiotu poprzez jego sprawdzenie na stronie internetowej: <https://ppuslugi.mf.gov.pl/> w udostępnionej przez Ministerstwo Finansów usłudze: „Sprawdzenie statusu podmiotu w VAT” na portalu podatkowym, gdzie podatnik może dokonać bieżącej weryfikacji kontrahenta.
Usługa umożliwia sprawdzenie czy podmiot jest czynnym, zwolnionym podatnikiem VAT, czy też nie jest zarejestrowany jako podatnik VAT, co jest niezwykle istotne w procesie dokumentowania przeprowadzenia transakcji gospodarczej.*
  - *potwierdzanie numeru VAT UE (VIES) na stronie internetowej: http://ec.europa.eu/taxation_customs/vies/?locale=PL – umożliwia uzyskanie potwierdzenia aktywności numeru VAT danego podmiotu zgodnie z art. 31 Rozporządzenia Rady nr 904/2010 z dnia 7 października 2010 r.*
  - *złożenie wniosku o potwierdzenie do właściwego naczelnika urzędu skarbowego w zakresie, czy podatnik jest zarejestrowany jako podatnik VAT czynny lub zwolniony, zgodnie z art. 96, art. 13 ustawy o podatku od towarów i usług, czy też telefonicznego kontaktu z urzędem skarbowym w celu potwierdzenia statusu kontrahenta.*
  - *sprawdzenie podmiotu w Krajowym Rejestrze Sądowym lub w Centralnej Informacji i Ewidencji Działalności Gospodarczej,*
  - *weryfikacja podmiotu w bazie REGON,*
  - *dla podmiotów dokonujących transakcji w zakresie towarów „wrażliwych” (m.in. towary wymienione w załączniku nr 13 ustawy o podatku od towarów i usług) – sprawdzenie, czy sprzedawca figuruje na dzień dokonania dostawy towarów w wykazie podmiotów, które złożyły kaucję gwarancyjną w odpowiedniej wysokości (<http://kaucjagwarancyjna.mofnet.gov.pl/>).*
- Dodatkowo, aby uczciwy przedsiębiorca nie stał się uczestnikiem procedury wykorzystywania mechanizmów konstrukcji podatku VAT do uzyskiwania niezgodnych z prawem korzyści, może także:*
- *sprawdzić, czy kontrahent ma swoją stronę internetową albo czy jego adres pocztowy nie jest fikcyjny,*
  - *sprawdzić, czy kontrahent ma wymagane prawem koncesje i zezwolenia,*
  - *zachować ostrożność, gdy ktoś zaproponuje tzw. dobry interes z kontrahentami z UE, szczególnie w zakresie we-*

wnątrzwspólnotowej dostawy towarów, a szczególnie jeżeli ten interes dotyczy zakupu/sprzedaży towaru spoza zakresu działalności tego przedsiębiorcy,

- zachować rozwagę, gdy propozycja zawarcia transakcji dotyczy handlu towarami stanowiącymi podwyższone ryzyko, np. złom, elektronika, telefony, karty telefoniczne, kawa, herbata, także złoto,
- sformalizować relacje z kontrahentami – wskazane jest, aby każda umowa o współpracę z dostawcą była zawarta na piśmie,
- zwrócić się do kontrahenta o przedłożenie kopii zaświadczenia o niezaleganiu w podatkach,
- zabezpieczyć się poprzez żądanie pisemnego zobowiązania się kontrahenta, że towar, który będzie sprzedawany, nie pochodzi z przestępstwa, i że nie był przedmiotem obrotu w ramach karuzeli podatkowej oraz, że kontrahent nie uczestniczy i nie bierze udziału w oszustwie podatkowym,
- zażądać dołączenia do faktury specyfikacji dostarczanych towarów ze wskazaniem w niej indywidualnego numeru fabrycznego (seryjnego) każdego dostarczanego urządzenia oraz sprawdzać, czy produkt jest zgodny ze specyfikacją.

2. W jaki sposób można zwolnić się od ryzyka związanego z podjęciem współpracy z nieuczciwym kontrahentem?

Aby zminimalizować ryzyko niechcianej współpracy z nieuczciwym kontrahentem, przedsiębiorca może skorzystać z propozycji przedstawionych powyżej.

Dodatkowo Ministerstwo Finansów, uwzględniając liczne postulaty przedsiębiorców, w celu m.in. ochrony uczciwych podatników, podjęło działania mające na celu opracowanie możliwie kompletnej i precyzyjnej listy przesłanek należytej staranności po stronie nabywcy w transakcjach krajowych, których spełnienie w momencie zawierania transakcji skutkowałooby brakiem podstaw do kwestionowania u podatników prawa do odliczenia podatku VAT w następstwie uznania, że podatnicy nie wiedzieli i nie mogli wiedzieć, że w ramach danej transakcji ich dostawca dopuścił się przestępstwa.

Celem ww. inicjatywy jest, aby dzięki wskazaniu konkretnych zachowań uczciwi podatnicy wiedzieli, jakie czynności powinni podjąć, aby nie być narażonym na ryzyko zakwestionowania u nich przez organy podatkowe prawa do odliczenia podatku naliczonego.

Mając na uwadze charakter i znaczenie wskazanej listy, w Ministerstwie Finansów w dniu 30 czerwca br. rozpoczęły się konsultacje podatkowe w tej sprawie i tym samym wszyscy zainteresowani zostali zaproszeni do udziału w nich (przedstawienia propozycji listy przesłanek należytej staranności po stronie nabywcy w transakcjach krajowych, których spełnienie świadczyłoby o zachowaniu należytej staranności przez podatnika).

Zawiadomienie o rozpoczęciu konsultacji podatkowych w sprawie listy przesłanek należytej staranności po stronie nabywcy w transakcjach krajowych w kontekście prawa do odliczenia podatku naliczonego jest dostępne pod linkiem: <http://www.mf.gov.pl/documents/764034/6050819/Zawiadomienie+o+konsultacjach+podatkowych-nale%5%BCyta+staranno%5%9B%C4%87+--+30.06.pdf>

3. Czy sprawdzenie swojego kontrahenta w ewidencji działalności, rejestrze podatników VAT, bazie REGON, automatycznie zwalnia przedsiębiorcę od ewentualnych negatywnych następstw wynikających z nieuczciwości kontrahenta?

Pragnę zwrócić uwagę, iż sam fakt dokonania weryfikacji w wymienionych w pytaniu rejestrach nie zwalnia przedsiębiorcy od ewentualnych negatywnych następstw wynikających z nieuczciwości kontrahenta, jednakże wskazuje na chęć dochowania przez podatnika należytej staranności.

Jednocześnie zauważyć należy, iż każdy przypadek, w zależności od rodzaju transakcji i jej skomplikowania podlega indywidualnej analizie, a taka weryfikacja pozwoli podatnikowi na powzięcie informacji umożliwiających na podjęcie właściwych kroków w zakresie współpracy z takim kontrahentem.